

V Praze a Brně dne 1. 4. 2021

AMČR-PAS: Archeologové představují platformu pro spolupráci s amatérskými hledači

Komunikace profesionálních archeologů a amatérských hledačů nabývala už od dob prvních sběratelů kuriozit v 19. století různých podob, v duchu obohacující spolupráce i vzájemného soupeření. Pro záchranu památek a zároveň uspokojení hledačské vášně bývá vždy nejlepší nalezení společné cesty. Archeologové proto přichází s projektem pro podporu aktivit, pro které se ve světě vžilo označení „občanská věda“ (*citizen science*). Na začátku dubna bude spuštěn *Portál amatérských spolupracovníků a evidence samostatných nálezů Archeologické mapy České republiky* (zkráceně AMČR-PAS).

AMČR-PAS (dále jen PAS) je webový portál pro sběr dat ze spolupráce amatérských hledačů s archeology. Portál je jedním z modulů Archeologické mapy ČR (<http://www.archeologickamapa.cz/pas/>), kterou spravují Archeologické ústavy Akademie věd ČR v Praze a Brně. Záměrem PASu je umožnit transparentní evidenci výsledků činnosti amatérů spolupracujících s archeology na výzkumech v terénu.

„PAS amatérským hledačům umožní legální způsob provádění průzkumů pod vedením archeologů a v souladu s platnými zákony. Systém vychází ze zkušeností těch západoevropských zemí, kde podobné systémy evidence artefaktů nalezených zástupci veřejnosti již úspěšně fungují.“, uvádí Jan Mařík, ředitel pražského Archeologického ústavu. Jak však dodává Balázs Komoróczy z Archeologického ústavu v Brně: „Český PAS je zásadně přizpůsoben tuzemskému zákonnému rámci a také specifické realitě oboru i hledačské obce. Spolupracujícím hledačům PAS přinese jistotu, jak správně postupovat, posílí možnosti dlouhodobého kontaktu s oborem i možnosti celoživotního vzdělání. Díky PAS půjde vlastní nálezy snadno a přehledně veřejně prezentovat.“

Je však nezbytné splnit několik podmínek. Každý zapojený hledač musí být ochoten spolupracovat s archeology z organizací, které jsou v ČR oprávněny provádět archeologické výzkumy. Pod vedením archeologa se každý zájemce musí seznámit se základy práce s archeologickými nálezy podle profesionálních zásad – zejména jak lokalizovat, popsat a zdokumentovat nález – a provést záznam v AMČR-PAS.

Portál, stejně jako celá Archeologická mapa, je součástí Archeologického informačního systému České republiky (AIS CR; <https://www.aiscr.cz/>), velké výzkumné infrastruktury, která podporuje digitalizaci archeologie a otevřené sdílení archeologických dat pro vědecké účely i širokou veřejnost. Je tak zapojen do širší nabídky nástrojů naplněných informacemi o minulosti české krajiny, které archeologové v posledních letech rozvíjejí a dávají plně k dispozici. Vznik portálu podpořila také Akademie věd ČR v rámci projektu Strategie AV 21.

Důležité odkazy:

Web AMČR-PAS <http://www.archeologickamapa.cz/pas>

Digitální archiv AMČR s prezentací nálezů: https://digiarchiv.aiscr.cz/results?entity=samostatny_nalez

Web AIS CR <https://www.aiscr.cz/>

Web Archeologického ústavu Akademie věd v Praze www.arup.cas.cz

Web Archeologického ústavu Akademie věd v Brně www.arub.avcr.cz

Kontakty:

Čechy: Mgr. Jan Mařík, Ph.D., e-mail: marik@arup.cas.cz; tel. č. 607 903 919

Mgr. David Novák, Ph.D., e-mail: novak@arup.cas.cz; tel. č. 775 200 064

Morava a Slezsko: Mgr. Balázs Komoróczy, Ph.D.; e-mail: komoroczy@arub.cz; tel. č. 604 246 002